

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมก่อสร้าง เป็นอุตสาหกรรมในภาคการผลิตที่สำคัญของประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดการกระจายของเม็ดเงิน โดยเฉพาะด้านเงินทุนในการก่อสร้าง การจ้างงาน รวมไปถึงอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง หลังจากวิกฤตเศรษฐกิจการก่อสร้างมีการฟื้นตัว โดยได้รับผลจากการเติบโตที่สูงขึ้นของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในระยะหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งช่วยชดเชยการลงทุนในโครงการก่อสร้างสาธารณะของภาครัฐที่ลดต่ำลงมาโดยตลอด ตั้งแต่ปี 2541-2546 ในปี พ.ศ. 2547 สถานะทางการคลังของรัฐบาลดีขึ้น จึงมีงบประมาณลงทุนในโครงการต่างๆ มากขึ้น ทำให้สามารถผลักดันโครงการลงทุนด้านโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและศักยภาพการแข่งขันของประเทศ ซึ่งในปี 2548 ธุรกิจก่อสร้างรวมทั้งประเทศมีมูลค่า 637,486 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 12.1 เป็นการเพิ่มขึ้นของการก่อสร้างภาครัฐบาลร้อยละ 11.7 คิดเป็นจำนวน 329,089 ล้านบาท ขณะที่การก่อสร้างภาคเอกชนมีจำนวน 308,397 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.5 ในสัดส่วนที่ชะลอลงเมื่อเทียบกับอัตราเพิ่มร้อยละ 20.2 ในปี 2547 เนื่องจากภาคเอกชนมีการบริโภคลดลง ดังตารางที่ 1.1

ตาราง 1.1 แสดงการก่อสร้างในภาคเอกชนและภาครัฐบาล ระหว่างปี พ.ศ.2545 - 2548

หน่วย : ล้านบาท

การก่อสร้าง	2545	2546	2547	2548
การก่อสร้างภาคเอกชน	187,834	228,118	274,129	308,397
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	(20.5)	(21.4)	(20.2)	(12.5)
การก่อสร้างภาครัฐบาล	262,771	263,681	294,624	329,089
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	(-4.5)	(0.4)	(11.7)	(11.7)
การก่อสร้างรวมทั้งประเทศ	450,605	491,799	568,753	637,486
อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	(4.6)	(9.1)	(15.6)	(12.2)

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2548

ปัจจัยสำคัญที่ช่วยผลักดันธุรกิจก่อสร้างให้มีความเจริญเติบโตได้นั้น ต้องมาจากแรงขับเคลื่อนทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ ซึ่งการลงทุนภาคเอกชนในปี พ.ศ. 2547 เติบโตขึ้นตามภาวะการขยายตัวของภาคธุรกิจต่างๆที่การฟื้นตัวกระจายออกไปในวงกว้างมากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการใช้สังหาริมทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ด้านพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรม จะเข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในภาคการก่อสร้างมากขึ้น จากที่ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา การก่อสร้างในภาคเอกชนถูกขับเคลื่อนโดยตลาดที่อยู่อาศัยเป็นหลัก ด้านการลงทุนของภาครัฐ ในปีงบประมาณ 2547 มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยงบประมาณด้านการลงทุนเพิ่มสูงขึ้นกว่าปีก่อน ประกอบกับภาครัฐได้ตั้งงบประมาณกลางปีเพิ่มเติม ประมาณ 100,000 ล้านบาท เพื่อลงทุนในโครงการสาธารณูปโภคพื้นฐาน ซึ่งการเร่งอัดฉีดการใช้จ่ายของภาครัฐนี้ จะเป็นแรงกระตุ้นสำคัญในการผลักดันให้เศรษฐกิจไทยในปี พ.ศ.2547 เติบโตตามเป้าหมายที่รัฐบาลตั้งไว้ที่อัตราร้อยละ 8 (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2546) จากการที่รัฐบาลมีแผนการลงทุนในระยะปานกลางถึงระยะยาวในโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานของประเทศ โดยแผนการลงทุนของโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐ หรือ เมกะโปรเจกต์ สำหรับปีงบประมาณ 2548-2552 มีมูลค่ารวม 1,804,240 ล้านบาท ทำให้ธุรกิจก่อสร้างมีอัตราการขยายตัวอย่างต่อเนื่องเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ด้านการลงทุน ซึ่งได้เอื้ออำนวยให้เกิดการขยายตัวที่รวดเร็วของธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม จากปัจจัยต่างๆข้างต้นทำให้เกิดความต้องการทั้งทางด้านแรงงาน และวัตถุดิบ รวมไปถึงเครื่องมือเครื่องจักร เป็นอย่างมาก ส่งผลให้ราคาปัจจัยที่ใช้ในการผลิตสูงขึ้น ประกอบกับความไม่แน่นอนของดอกเบี้ยและราคาน้ำมัน ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจก่อสร้างต้องรับภาระความเสี่ยงจากความผันผวนเหล่านี้ นอกจากนี้แล้วยังมีปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดผลกระทบในธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ซึ่งได้แก่ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นโยบายทางการเงินที่เกี่ยวข้อง เช่น การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ รวมไปถึงนโยบายของรัฐบาล ซึ่งมีผลต่อการกระตุ้นธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง จะต้องเอื้อประโยชน์ต่อผู้รับเหมาก่อสร้างด้วยตัวอย่างมาตรการ ได้แก่ การกำหนดราคาสินค้าที่เป็นวัตถุดิบในการก่อสร้าง เช่น ราคาน้ำมันซีเมนต์ ราคาเหล็กเส้น รวมไปถึงนโยบายที่สนับสนุนธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยอีกประการหนึ่งที่มีผลกระทบต่อธุรกิจก่อสร้างในอนาคต คือ การเปิดเสรีภาคบริการ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาวะการแข่งขัน เนื่องจากไทยจะต้องเปิดตลาดมากขึ้นให้แก่ผู้ให้บริการด้านการก่อสร้างและผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างจากต่างประเทศ การเร่งปรับศักยภาพและนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ จึงเป็นวิธีหนึ่งของผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างต้องเตรียมตัวล่วงหน้า เพื่อสามารถปรับตัวและรับมือการแข่งขันที่จะสูงขึ้นในอนาคต

ภาครัฐที่ผ่านมาได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการลงทุน เพื่อเพิ่มทุนทางเศรษฐกิจและสังคม ไปสู่เป้าหมายการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน คน และเทคโนโลยี ก่อให้เกิดแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัด ซึ่งจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดที่อยู่ในแผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดล้านนา ซึ่งมีแผนฯ ในการพัฒนาหลายด้าน (แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดล้านนา, 2548) ก่อให้เกิดโครงการหลายๆ โครงการ ส่งผลให้ภาคเอกชนที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะภาคการก่อสร้างมีการขยายตัว จะเห็นได้จากจำนวนผู้จดทะเบียนนิติบุคคลภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีผู้ประกอบการลงทุนในกิจการประเภทรับเหมาก่อสร้างจำนวน 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.01 ของการลงทุนในกิจการประเภทอื่นๆ ซึ่งมีจำนวน 198 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.99 ดังตารางที่ 1.1 ดังนี้

ตาราง 1.2 แสดงจำนวนนิติบุคคลประเภทรับเหมาก่อสร้าง และประเภทอื่น ๆ ที่ยังคงอยู่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระหว่างปี 2523 - 2548

นิติบุคคล	ปี 2523 – 2548 (จำนวนราย)	ร้อยละ
ประเภทรับเหมาก่อสร้าง	89	31.01
ประเภทอื่นๆ	198	68.99
รวมทั้งสิ้น	287	100.00

ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอนปี 2548

จังหวัดแม่ฮ่องสอน มียุทธศาสตร์ที่ต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ในระบบสาธารณูปโภค ได้แก่ การสำรวจ บูรณะ ก่อสร้างซ่อมแซม ปรับปรุง ถนน สะพาน การจัดทำผังเมืองรวมจังหวัด จากสถิติผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปี 2548 ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค จำนวน 25 โครงการ โดยเป็นโครงการก่อสร้างถนน คอนกรีตเสริมเหล็ก สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก ลำเหมือง คอนกรีตเสริมเหล็ก และคลองส่งน้ำ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 34,870,000 ล้านบาท

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าโครงการลงทุนของภาครัฐ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด เป็นปัจจัยสำคัญ ที่ก่อให้เกิดการขยายตัวและลงทุนด้านการก่อสร้างในภาคเอกชน จึงนับว่ากิจการรับเหมาก่อสร้างเป็นธุรกิจที่น่าสนใจในการลงทุนเป็นอย่างยิ่ง การค้นคว้าศึกษาในครั้งนี้ จึงต้องการตอบคำถามถึงต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนของกิจการรับเหมาก่อสร้างแห่งหนึ่งในเขตอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนว่าเป็นอย่างไร เพื่อประโยชน์ให้ทราบถึง

ความเป็นไปได้เชิงเศรษฐศาสตร์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนของบุคคลผู้ที่สนใจ จะทำการลงทุนในธุรกิจนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงิน ในการลงทุนในกิจการรับเหมาก่อสร้าง ในเขตอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 2) เพื่อวิเคราะห์ความไหวตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงการ เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนในกิจการรับเหมาก่อสร้าง ในเขตอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

- 1) ทำให้ทราบต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงิน รวมถึงความเป็นไปได้ในการลงทุนในกิจการรับเหมาก่อสร้าง ในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 2) ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงิน และความไหวตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงการ จะเป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนในการพัฒนา ปรับปรุง รวมทั้งการปรับตัวของกิจการรับเหมาก่อสร้าง

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินนี้ จะศึกษาเฉพาะต้นทุนและผลตอบแทนทางตรงเท่านั้น โดยศึกษาจากงบการเงินของกิจการรับเหมาก่อสร้างในเขตอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นกิจการรับเหมาก่อสร้างขนาดเล็ก ซึ่งกำหนดระยะเวลาการศึกษา 10 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2538 - 2547